سیاسەت و ناسیاسەت لە بەرانبەر ڕۆشنبیردا … محەمەد تەها حوسێن

– ئەگەر سیاسەت لە بواری کار و جوڵەی خۆیدا شکست بێنێ، بەشی هەرە زۆری ئۆباڵەکەی لە ئەستۆی کولتوورە.
– ئەگەر ئابووری لە بواری مامەڵە و دانوستانی خۆیدا داڕمێ و هەرەس بێنێ، بەشی هەرە زۆری ئۆباڵەکەی لە ئەستۆی کولتوورە.
– ئەگەر دین لە فەزای هەڵسووڕان و کایەی پەیوەندیەکانی خۆیدا زیاد یا کەم بێنێ، بەشی هەرە زۆری ئۆباڵەکەی لە ئەستۆی کولتوورە.
– ئەگەر هاڕمۆنیەت و نەزمی کۆمەڵایەتی و کۆمەڵگە شێوانی تێبکەوێ و لەسەر ئاوازێکی سیمفۆنیك نەبێ، بەشی هەرە زۆری ئۆباڵەکەی لە ئەستۆی کولتوورە.
– ئەگەر پەروەردە نەیتوانی لە دەرچەی کردەکانی خۆیدا کەسێکی هوشیار بە خۆی و بە کۆمەڵگە و بە نەتەوە و بە دنیا و بە……..تاد بەرهەم بێنێ، ئۆباڵی هەرە زۆری لە ئەستۆی کولتوورە.

– ئەگەر هونەر و وەرزش و ئەدەب و ……… نەیانتوانی لە بازاڕی نێوخۆی کوردەواریدا ڕەواج بۆ خۆیان پەیدا کەن و نەشتوانن بپەڕنەوە ئەودیو سنوورەکانی خۆیان و لە بازاڕی نێو نەتەوەییدا ببنە دەنگ و ڕەنگ، دیسان ئۆباڵی هەرە زۆری لە ئەستۆی کولتوورە.
کولتوور بۆ هەر دەستە و تاقم و کۆمەڵگە و نەتەوەیەك مەرجی بوون و هەڵبڕینی دەنگی سەلماندنی بوونێکی ئینسانی دیاریکراوە. کێشەکانی ئێمە هەر لە بنچینەوە لە نێو کولتوورماندا ڕیشەیان هەیە و هەر بۆیەش لە هەموو ئەوانەی لەسەرەوە ڕیزمانکردن لە ئاستی ڕەزامەندی نە خۆمانین نە دەرەوەی خۆمان.
سەد ساڵ سیاسەتی کوردی خۆی لە قەرەی کولتوور و وەبەرهێنەرانی کولتوور کە ڕۆشنبیرانن نەدا و هیچ کاتێك چارەی ڕۆشنبیری جیددیان نەویست و فیشەکێك و دەمانچە و تفەنگێکیان لە ڕۆحی ڕۆشنبیرێك پێ بایەخدار تر بوو.

سەد ساڵ سیاسەتی کوردی نەیتوانی کەسێتیەکی سیاسی کوردی بێنێتە ئارا بۆ چەند خولەکێك قسە لەسەر کێشە و دۆزی گەلەکەی بکا لەو ئاستەی بەرانبەرە یار و نەیارەکانی لەوە بگەیەنێ کە دۆزی کورد نەك پەیوەستە بە کورد خۆیەوە بگرە بە ئارامی و ئاسایشی ناوچەیی و جیهانیەوە بەند و پەیوەستە.سەد ساڵ سیاسەتی کوردی نەیتوانی بەرنامە بۆ بایەخی پەروەردەی سیاسی و شۆڕشگێڕی دابنێ و تاکی خۆی

بکاتە بوونەوەرێکی سیاسی هوشیار توانای ئەوەی هەبێ بەرانبەرە یار و نەیارەکانی بە دژی خۆی سەرسام بکا.

سەد ساڵ سیاسەتی کوردی چەکی خستە پێش کتێب و قەڵەم و هەردەم عەقڵ کە لەم دوانە دەچۆڕێ لە دوای کوتەك کە لە تفەنگەوە نمایش دەبوو دەڕۆیشت و دەهات و ئەمەش لە خۆیدا هاوکێشەی عەقڵ و کوتەکی بەرەواژوو کردبۆوە و هەمیشە کوتەك و کوتەك بە دەست هۆکاری چارەسەر و بردنە پێشەوەی پرسەکان بوون و قەڵەم و کتێب بە دەستەکان لە دواوەی ئەوان هەوڵی جوانکردنی ڕەفتار و گوفتاری ئەوانیان دەدا.

سەد ساڵ سیاسەتی کوردی لە هەرێمێك یا بەشێکی بچووکی کوردستاندا ماڵێکی ئارامیان چ لە شاخ و چ لە شار پێ ئاوا نەکرا و نە خۆیان و نە کوردستانیانیشیان لە دڵەڕاوکێی مانەوە و سەقامگیری خاترجەم کرد.

سیاسەتی کوردی جگە لە دۆخێکی سایکۆلۆژی نارسیزم و کارگەیەك بۆ هێنانە ئارای کەسێتی هەلپەرست و هەڵلووش کە بێ نوێنەرایەتی دۆزێکی ڕەوای ئاوەها گەورە و جیهانی نەدەشیان چیتریان نەکرد.

زانست هەمیشە مامەڵە لەگەڵ ئەنجام و دەرکەوتەی هۆکارەکان دەکات و ئەوەی ئەم ئەنجامە خەمناکانە پێمان دەڵێن بریتین لە ڕێچکە گرتنێکی پەرت و بڵا و شێواوی ئەوتۆ کە هیچمانی نەگەیاندە جۆرێك لە ڕازیبوون چ لە ئەنجامی کاری خۆمان وەك تاك و چ لە ئەنجامی کار و خەباتی خۆمان وەك جوڵانەوەی چەکداری و سیاسی.

پەرتەوازەیی لە سیاسەتی کوردی ڕەنگدانەوەی فورمولە نەبوونی کولتووری کوردیە لە هۆشێکی دەستەجەمعیدا کە توانای ئەوەی هەبوایە هەموو دەنگەکان بخاتە سەر ڕیتمێکی سیمفۆنیك بە هاڕمۆنیەتەکەی هەم خۆی و هەم دنیاشی سەرسام کردبایە.

پەرتەوازەیی دەنگ و ڕەنگی سیاسی قالبنەگرتوو لە فۆڕمێکی ناسیونالیستی مۆدێرن بە درێژایی ئەم سەد ساڵە کردوونیەتە هەم گاڵتە جاڕی خۆمان و هەمیش گاڵتەجاڕی دەر و دراوسێ و دنیا.

سیاسەتی کوردی بۆ سەدەیەك دەچێ دوژمنایەتی ڕۆشنبیری و ڕۆشنبیران دەکا، ڕۆشنبیرە جیدیەکان هەر بەتەنها قوربانی نەیارانی نەتەوە و کۆمەڵگەکەی خۆمان نەبوون بەقەد ئەوەی لە نێو خۆی فۆڕمە بۆ دەموچاوە سیاسیەکەی خۆشماندا دژایەتیان کراوە و هەمیشە سیاسەت و سیاسی کورد تاوەکو ئەمڕۆ فۆبیای ڕۆشنبیریان هەیە و ئەمەشیان بە دڵنیاییەوە لە گرێی کێماسی زانستی و ڕۆشنبیریەوە بووە.

ترس لە ڕۆشنبیری لە نەستی ئەواندا ڕیشەی هەیە و هەر بۆیەش نە لە شاخ و نە لە شار ئیشیان بۆ پڕۆژەی بونیادنانی کەسێتی کولتووری کوردی کە دواتر کەسێتی سیاسی کوردی و نەتەوەیی و ئینسانی لێ درووست دەبێ نەکردووە. (ترس لە ڕۆشنبیری) لای سیاسیەکان بازنەیەکی پارێزەری لە دژی ڕۆشنبیرانی جیددی بە دەوردا کێشاون نەوەکا بە دەنگ و ڕەنگیان قەڵس بن و تووشی ئیشی عەقڵ و عەقلانیەتیان کەن و بیانخەنە نێو پڕۆژەکانی بیرکردنەوە لە پێناو بونیادنانی دامەزراوەی عەقلانی درووستکردنی عەقڵی سیاسی و ئابووری و کولتوری و دینی کوردی.

ڕۆشنبیر کەسێکی سیستماتیکە و سیستم بەرهەم دێنێ، ئەوەی خۆشیی لە ڕۆشنبیر و ڕۆشنبیری نەیەت ئارەزووی سیستم ناکات و ئارەزوونەکردنی سیستمیش لە نەستی ناڕۆشنبیری سیاسیدا هێشتنەوەی مەودایەکی دوور و درێژە لەگەڵ عەقلانیەت و بەمەش زۆرترین خزمەت تەنها بە (ئاید-ئەنباری غەریزە) ی خۆی دەکات و منێکی فوودراوی هەوکراومان دەخاتە پێش هەموو گیانی نەخۆشی و پەتایە.

ڕۆشنبیرە دوور بینەکان بۆ ئەمڕۆ و سبەینێ لە کاردان نیتشە وتەنی دوای سبەینێ ئەنجامی ئیشەکانیان دەردەکەوێ، ڕۆشنبیری زانا و وەبەرهێن لەسەر کولتوور ئیشی ئەوە نیە هەڵەکانی ئەم تایپە لە سیاسیەکان پینەکات و هات و چوونەکانیان شیبکاتەوە، ئەوان ئیشیان ڕێکخستنی بوونێکی سرووشتی کوردیە لە فۆڕمێکی ڕێکخراوی سیستماتیکدا، بوونی بەستە زمانی نەتەوەیی کوردی تا ئێستا هەر لە بوونە سرووشتیەکەی نەپەڕیوەتەوە و ئەمەش لە ڕاستیدا هەڵەی ئەم سەد ساڵەی کوردایەتیە و هەر بۆیەش عەقڵی ڕۆشنبیر دەتوانێ ئەم ڕۆحە زیندووە چالاکە کە عەقلانیەت و هۆشە بخاتە جەستەی نەتەوەوە و لە وەهمە خەتەرناکەکانی پاڵەوانبازی و شۆڕشگێڕی دەربازی بکا.
ئەم هەڵە سیاسیانەی ئەمڕۆ ڕوویانداوە تازە نین کارەکتەرە سەبەکارەکانیان پەروەردەی کەڵچەرێکی کاڵی ئیش لەسەر نەکراون، پەروەردەی دۆخێکی ناسیاسی ڕێك نەخراون، هەر بۆیە هەڵەکان بە دوا یەکدا و لە دیمەنی جیاجیادا دەردەکەونەوە و دەبن بە شۆك بۆ ئەوانەی یادگەیان ڕووداوەکانی دوێنێیان نەپاراستووە.